

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Rýznarovou (dříve Radkovou) ve věci

žalobce: J. N.
bytem X

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 150 00 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 10. 2024, č. j. X, ve věci starobního důchodu

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalovaná napadeným rozhodnutím zamítla námitky žalobce a potvrdila svoje rozhodnutí ze dne 27. 9. 2024, č. j. X, kterým zamítla žádost žalobce o zvýšení starobního důchodu.
2. **Žalovaná v rozhodnutí z 27. 9. 2024** vysvětlila, že žalobce žádal, aby žalovaná přihlédla k době pojištění (zaměstnání) od 1. 9. 1965 do 31. 12. 1968. Žalovaná však tuto dobu při výpočtu starobního důchodu již zhodnotila. Žalovaná k rozhodnutí přiložila kopii osobního listu důchodového pojištění. Žalobce nesplnil podmínky změny výše starobního důchodu podle § 56 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí o námitkách (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“).
3. **Žalovaná v rozhodnutí o námitkách** doplnila, že žalobce v námitkách žádal o zápočet nárůstu inflačního koeficientu za každý kalendářní rok od 1. 1. 1966 do 31. 12. 1985. Žalobce požádal o nový osobní list důchodového pojištění, ve kterém bude započten nárůst inflačního koeficientu. Žalovaná přiznala rozhodnutím ze 17. 2. 2010 žalobci od 18. 2. 2010 starobní důchod podle § 31 zákona o důchodovém pojištění ve výši 6 046 Kč měsíčně. Nedílnou součástí rozhodnutí byl osobní list důchodového pojištění z 2. 2. 2010. Žalobce

proti tomuto rozhodnutí podal námitky, které žalovaná zamítla, poté podal žalobu, kterou soud zamítl a následně podal kasační stížnost, kterou zamítl Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) rozsudkem č. j. 6 Ads 91/2011-98.

4. Žalobce v přehledu dob pojištění v osobním listu důchodového pojištění neměl u období od 1. 1. 1966 do 31. 12. 1985 uvedené vyměřovací základy ani koeficienty nárůstu. Pro určení výpočtového základu, ze kterého se stanoví výše procentní výměry důchodů, je prvním krokem stanovení osobního vyměřovacího základu.
5. Ten je definován v § 16 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění jako měsíční průměr úhrnu ročních vyměřovacích základů pojištěnce za rozhodné období. Rozhodným obdobím pro stanovení osobního vyměřovacího základu je období, které začíná kalendářním rokem bezprostředně následujícím po roce, v němž pojištěnec dosáhl 18 let věku, a končí kalendářním rokem, který bezprostředně předchází roku přiznání důchodu, pokud se dále nestanoví jinak (§ 18 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění). Do rozhodného období se nezahrnují kalendářní roky před rokem 1986, a proto nebyly vyměřovací základy za namítané období uvedeny v rozhodnutí žalované ze 17. 3. 2010 o přiznání starobního důchodu.
6. Žalovaná ověřila, že v případě žalobce bylo rozhodné období let 1986-2009 pro stanovení osobního vyměřovacího základu určeno v souladu s § 18 odst. 1 a 4 zákona o důchodovém pojištění ve znění účinném k 17. 2. 2010. Období do 31. 12. 1985 je v souladu s § 18 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění mimo toto určené rozhodné období – je však zohledněno, včetně období následujícím po kalendářním roku, který bezprostředně předchází roku přiznání důchodu, v celkové době pojištění a promítá se tedy v procentní výměře důchodu.
7. K námitce žalobce, že se mu vypočtená částka jeví jako nedostatečná vzhledem k životní situaci, ve které se nachází, žalovaná konstatovala, že je povinna postupovat při výpočtu starobního důchodu pouze způsobem stanoveným zákonem. Žalovaná není oprávněna ze své vůle žalobci přiznat dávku starobního důchodu nad rámec, než který mu podle zákona náleží. Proto nemůže zohlednit při stanovení výše starobního důchodu ani obtížnou životní situaci, na kterou žalobce poukazuje. Starobní důchod nelze zaměňovat s dávkami hmotné nouze, k jejichž přiznání jsou příslušné jiné správní orgány. Jde zejména o sociální podporu, dávky a služby, sociální poradenství, služby sociální prevence, stravování, ubytování atd. Je třeba, aby se žalobce obrátil na úřad práce, případně na pověřené obecní úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a újezdní úřady.
8. **Žalobce v žalobě** namítal, že žádá o vystavení nového listu osobního důchodového pojištění, včetně zápočtu inflačního koeficientu za roky 1965-1985.
9. **Žalovaná ve vyjádření k žalobě** upřesnila, že v osobním listě důchodového pojištění, který žalobci zaslala spolu s rozhodnutím o přiznání starobního důchodu ze 17. 2. 2010, byla žalobci započtena doba pojištění celkem 33 roků a 265 dnů, tj. veškeré doložené doby pojištění a náhradní doby pojištění od 1. 9. 1965 do 2. 7. 2009.
10. Žalovaná hodnotila rozhodné období let 1986-2009 pro stanovení osobního vyměřovacího základu v souladu s § 18 odst. 1 a 4 zákona o důchodovém pojištění. Období do 31. 12. 1985 nelze podle § 18 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění pro stanovení osobního vyměřovacího základu hodnotit, je však zohledněno v celkové době pojištění a promítá se tedy do procentní výměry důchodu. Žalobce nesplnil podmínky pro zvýšení starobního důchodu podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění a nedoložil žádné nové skutečnosti.

11. **Žalobce v replice** doplnil, že osobní list z 2. 2. 2010 neobsahuje vlastnoruční podpis zpracovatelky a osoby, která ho aprobovala, proto je neplatný. Žalobce navrhl soudu, aby ho zrušil a nařídil žalované zpracovat nový osobní list důchodového pojištění o aktuální výši vyměřovacího základu, včetně inflačního koeficientu „do vynesení pravomocného rozsudku“ v posuzované věci.
12. Krajský soud **přezkoumal** napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
13. Soud dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná.
14. Žalobce namítal, že v osobním listu důchodového pojištění nejsou uvedeny koeficienty nárůstu za roky 1965-1985.
15. Koeficient nárůstu upravuje § 17 zákona o důchodovém pojištění a stanoví jeho výpočet. Při výpočtu důchodu a vyhotovení osobního listu důchodového pojištění je třeba přihlídnout k § 18 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, který definuje rozhodné období pro stanovení osobního vyměřovacího základu tak, že rozhodným obdobím pro stanovení osobního vyměřovacího základu je období, které začíná kalendářním rokem bezprostředně následujícím po roce, v němž pojištěnec dosáhl 18 let věku, a končí kalendářním rokem, který bezprostředně předchází roku přiznání důchodu, pokud se dále nestanoví jinak..
16. Podle § 18 odst. 4 věty první zákona o důchodovém pojištění „do rozhodného období se nezahrnují kalendářní roky před rokem 1986“.
17. Proto na osobním důchodovém listě žalobce nejsou uvedeny koeficienty nárůstu u dob pojištění do 31. 12. 1985.
18. Soud pro úplnost dodává, že žalobce pobírá starobní důchod, který mu žalovaná přiznala na jeho žádost podle § 31 zákona o důchodovém pojištění. Jde o tzv. předčasný starobní důchod, který je trvale krácen a nelze ho přepočítat. Žalovaná vypočítala žalobci vyměřovací základ v souladu s § 16 a § 18 zákona o důchodovém pojištění a započítala mu všechny doložené doby pojištění od 1. 9. 1965 do 2. 7. 2009. Žalobce nepředložil soudu ani v přezkoumávaném správním řízení nové doby pojištění.
19. Nelze ani přihlídnout k tomu, že žalobce vykonával zaměstnání v II. pracovní kategorii. Pracovní kategorie byly zrušeny zákonem č. 235/1992 Sb., o zrušení pracovních kategorií a o některých dalších změnách v sociálním zabezpečení, účinným od 1. června 1992. To vše již vysvětlil žalobci zdejší soud v rozsudku č. j. 72 Ad 36/2010-46 a Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 6 Ads 91/2011-98.
20. Z těchto rozsudků se podává, že žalobce byl poučen při sepisování žádosti o tzv. předčasný starobní důchod o jeho trvalém krácení, a přesto na žádosti o předčasný starobní důchod trval.
21. Chybějící podpis na osobním listu důchodového pojištění jako přílohy k rozhodnutí o přiznání důchodu nemá vliv na zákonnost napadených rozhodnutí. Tento osobní list důchodového pojištění byl pouze přílohou rozhodnutí, které splňovalo všechny zákonné náležitosti, včetně podpisu.
22. Podle § 67 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění se vyplácené důchody zvyšují v závislosti na růstu indexu spotřebitelských cen (dále jen „růst cen“) a na růstu mezd. Jak uvedl Ústavní

soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 30/23, neexistuje však základní právo na trvalý růst důchodů v důsledku růstu cen (inflace).

23. Soud není oprávněn odstraňovat případnou tvrdost zákona. Tvrdosti, které by se vyskytly při provádění sociálního zabezpečení, může dle § 4 odst. 3 zákona ČNR č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, odstraňovat ministr práce a sociálních věcí, popř. dle § 5 písm. a) bodu 5. téhož zákona Česká správa sociálního zabezpečení, pokud jí tato pravomoc byla v jednotlivých případech svěřena.
24. Výdělečná činnost žalobce (podnikání ani zaměstnání) v současné době není právními předpisy omezena, protože žalobce dosáhl důchodového věku 62 roků a šest měsíců dne 18. 2. 2012 (viz § 32 zákona o důchodovém pojištění).
25. Přepočet trvale kráceného předčasného důchodu žalobce podle § 71 zákona o důchodovém pojištění není možný (srovnávací přepočet podle zákona ve znění účinném do 31. 12. 1995, viz rozsudek NSS č. j. 4 Ads 70/2009-44) a není možný ani po doložení výdělečné činnosti (§ 34 zákona o důchodovém pojištění), a to až pět let zpětně – ten je možný pouze u „řádného“ starobního důchodu podle § 29 zákona o důchodovém pojištění.
26. Jak již žalobce poučila žalovaná, žalobce se může k řešení obtížné životní situace obrátit s žádostí o pomoc na úřad práce, obce, ale také kraje, nadace, spolky, charity, církve atd.
27. Žalobce se může při vyřizování osobních záležitostí nechat zastoupit třetí osobou nebo požádat o pomoc při vyřizování svých věcí neziskové organizace, právní kliniky (při právnických fakultách), Veřejného ochránce práv, Českou advokátní komoru (včetně bezplatné právní pomoci) či žádat soud o ustanovení advokáta v soudním řízení (i před podáním žaloby).
28. Závěrem soud shrnuje, že žalobce nedoložil nové doby pojištění, ani nezpochybnil skutkový stav zjištěný v řízení, které žalovaná ukončila vydáním napadeného rozhodnutí a vydáním rozhodnutí ze 17. 2. 2010, kterým žalobci na žádost přiznala předčasný starobní důchod.
29. Žalovaná v souladu se zákony a mezinárodními smlouvami zjistila skutkový stav, vybrala právní předpisy, pod které jej subsumovala a z toho vyvodila skutkové i právní závěry, se kterými se soud ztotožnil a žalobu zamítl jako nedůvodnou v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s.
30. Úspěšná žalovaná a neúspěšný žalobce nemají právo na náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské nám. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaje o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Olomouc 9. června 2025

Martina Rýznarová v. r.
samosoudkyně